

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
 hová a lap szellemi részét
 illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
 adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová az
 előfizetési pénzek, a hirde-
 tések és ezeknek díjai, va-
 lamint a felszólamlások küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
 TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
 VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
 Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Megnyílik az abonyi polgári-iskola.

Tegnap előtt öröm hír járta be városunkat. Országgyűlési képviselőnk táviratban tudatta Lukács Gyula városi képviselővel, hogy a polgári iskola ügyében a vasuti állomáson, birtokára utazóban lévén, fontos közlendői vannak.

A kivívott siker jól eső érzete töltötte be mindnyájunk lelkét, midőn országgyűlési képviselőnkől hallottuk, hogy semmi akadályja sincs már annak, hogy az abonyi polgári-iskola még ez évben megnyíljon.

Harmincz hosszú év óta évről-évre megújuló óhaja teljesül ez által Abony város közönségének egy oly nemes férfiú sikerdus közreműködése által, kinek tetteiben erős keze rendületlenül szokta a kitűzött cél felé vinni mindazt a nemes ügyet, melyet magáévá tesz. Ez a fényes eredmény elválaszthatlan kapcsolatban van és lesz országgyűlési képviselőnk nevével, kinek nevét hála-telt szívvel, fogja megőrizni mindaz a nemzedék, amely csak meríteni fog egykor a tudományok és ismeretek és a műveltségnek abból a forrásából, melyet az ő keze nyitott nekik, mint a hogyan Mózes a pusztában szomjazó zsidóknak egy vessző ütással vizet fakasztott a kópár sziklából.

Abony város közönsége egy szívvel, lélekkel mond köszönetet országgyűlési képviselőjének, akinek erőseke megvette kulturális haladásunk alapjait.

Ennek a nemzedékekre kiható fontosságú intézménynek a kivívásában megmutatta Abony város közönsége, hogy az erős akarat már maga fél eredmény, de hogy a közönség akaratának teljesülésénél, az eredmény kivívásánál mennyire lényeges organum a sajtó is, azt lapunknak ebben az ügyben való szereplése fényesen bizonyítja.

A folyó év június hó 23-án megjelent számunkban hívta meg szerkesztőségünk Abony város közönségét a polgári-iskola ügyében tartandó népgyűlésre, elősegítette, hogy a közönség akarata, erős óhaja kifejezést találjon s a képviselő-testületnél már-már elalvóban levő ügy a népgyűlés memorandumra által ismét feléledjen. Nem egy ízben szólaltunk fel lapunk hasábjain, hogy elhallgattassuk azokat, akik leginkább csak ellenkezési viselkedésből az egész közönség akaratának ellen állottak, komoly vita tárgyává tettük a komoly ellenvetéseket s általában mindent elkövettünk a felmerült kérdések és eszmék megvilágítására.

Nyugodt önérettel jelenthetjük tehát, mint a közügy harcászai a megnyert ütközet után: kötelességünket teljesítettük.

Népgyűlés után.

Abony, július hó 14.

Végig hallgattuk a róm. kath. hitközség párbér megváltása ügyében tartott népgyűlést, — mondhatjuk, hogy éppen ellenkezője történt mindazoknak, amiket reméltünk, óhajtottunk; valamint a hitközség sem érthette el azt a célt, amiután 20 év óta vágyódott. Hogy miért nem, az alantiakból ki fog tűnni.

A kath. hitközség minden egyes párbér-fizető tagjának tudnia kellett azt, hogy a hitközség múlt évi nagygyűlése egy bizottságra ruházta abbéli tervét, hogy az eddigi terménybeli párbér járandóságot — az igazság és méltányosság s mindkét érdekelt fél jogos követelményeinek megfelelőleg — leszállítva pénzben állapítsa meg. A ftdő Plebános nagylelkűségének hozzájárulásával kialakult a legkisebbre zsugorított plebánosi fizetés állandó összege (8000 korona = 4000 frt.) és a két sekrestyésnek a réginél jóval kisebb fizetése összesen 1400 korona = 700 frt. Ezen összegnek fedezetére szolgáló leszállított párbér kivetését, a pótdónak mint biztosító jövedelmi forrásnak szükséges voltát a bizottság a nép nevében elismerte, elfogadandónak javasolta és az egyességi okmány egyik legfőbb pontjai közé sorolta.

TÁRGYAZA.

Hallgass meg hát . . .

Hallgass meg hát szép lány engemet,
 Tovább hallgatnom — lásd — nem lehet.
 Csordultig telt immár a pohár,
 Kiürítő szomjas ajkra vár.

Csordultig telt pohár a szívem:
 Édes nektárt rejt a keblében
 Mámorító nektár: Szerelem, . . .
 Minden ifjú szívben megterem.

Jöjj tehát leánykám, hallgass meg,
 Hajtsd keblemre fürtös kis fejed.
 Hallgasd meg a szívem mit dobog?
 Azt dobogja: Legyünk boldogok! . . .

Tószegi.

Miért nem hazudott többet Sánta Jóska?

Abban a régi jó világban történt, mikor a bakakáplár mint hős került haza, elbeszélvén otthon, hogyan mászta meg Talliánországban az égig nyúló hegyeket és hogyan szedte onnan zsákzsámra a csillagokat. Mondom, abban a régi jó világban történt, hogy Poczok András uram, Csomoszló község érdemes öreg birája Sánta Jóska, ki azonkívül, hogy néha borozás közben hajmeresztő módon füllentett, becsületes embernek tartották, — a deresre húzatta.

A faluban senkisem tudta a jól megszámlált

huszonöt kiszolgáltatásának okát. Találgattak mindenfelét, de a valóra csak nem bukkantak.

„Vajjon mi a manót találjátok?” kérde Sárkány Sára egy csomó vénasszonytól, kik az utcán tereferéltek, természetesen a Sánta Jóska esetét tárgyalva; „hát nem tudjátok, hogy tavaly ősz felé, Ponyák Antaléktól az eszterhéj alól eltűnt a esőves kukoricza? Azt hiszitek hogy lába kelt, nem biz annak; hanem a becsületes Sánta Jóska vitte el. A ki hazudni tud, ráfér biz arra a lopás is, már pedig hazudni úgy hazudik, akáresak könyvből olvasná, — egészíté ki szavait a vén Sára.

Lett erre nagy nevetés röhögés.

„Hát még azt sem tudod,“ veté közbe Majnánkné, „hogy a Ponyák Antalék lopásának mindjárt harmadnap akadt gazdája? Hancsosok jártak ott vendégségbe Ponyákéknál, rájuk is bizonyult, le is ülték; az apa is, a fia is.“

Minthogy csakugyan így volt, Sárkány Sára szégyenkezve elhallgatott: mert egy falusi vén asszonynak ninesen mit inkább szégyelnie, mintha valaminek a hírét nem hallotta a mit mindenki tud.

A találgatásoknak azonban ezzel természetesen nem szakadt vége, sőt a vén asszonyok még nagyobb hévvel fűzték tovább a pletykáikat.

„Vajjon mi lehet ennek az oka?” törte a fejét Pamacs Istvánné. S azután mint a ki csakugyan kitalálta a valót, nagyot csapott tenyerébe, diadalmasan felkiáltott.

„Hát megmondom én az okát! Tudjátok, hogy tavaly úgy karácsonytájt, Hadadiéktól három nagy kappany veszett el s nem tudódott ki, kiesoda vitte el. Bíró uram a község házában megesküdött, hogy addig nem nyugszik míg, a kappany burezolást ki nem leseti; ha mindjárt

egy esztendőbe kerülne is. És higgyétek meg, „tevő hozzá nagy komolyan,“ hogy nem is nyugszik vagy nyugodott meg! Poczok András uram kitudja még a pokolból is a gonoszt. Azért olyan soká bíró.

Furesa beszéd! szakítá félbe Csüllök Péterné. Sánta Józská nem szegény ember, hogyan lehetne ráfogni, hogy tyukász?

Nem, nem! osztá az előbbinek véleményét Gesztiné, azt Sánta nem tette, ilyesmit csak szegény zsellérember tesz, kinek kevés a szalonnája, azt is aratásra hagyja.

Nem tudtok semmit! fontoskodott Sármonné, Sánta Jóska a koresmába káromolta az Istent, azért hagyták abba, semmi másért!

A vén Fortyainé hunyorított egyet a szemével s az asszonynép megértette.

A pálinka beszél belőle, a pálinka! suttogták. Jóska soha senkise hallotta káromkodni — nagy ritkaság egy obsitónál, mégis úgy volt.

A találgatásoknak se vége, se hossza nem lett volna, ha egy közbe jött eset meg nem világítja a dolgot.

Magyariék házában ugyanis keresztelőt tartottak, melyre természetesen Poczok András bíró uramat is meginvitálták. Itt aztán mulatás közben kipattant a nagy titok.

Ebéd fölött Poczok uram felállott és imigyen kezdé prédikációs izü mondókáját:

Hallják-e kentek, falumbeliek, szöllok kentekhez! Végig akarom vetni községem amazon állapotának, hogy ne süsse mindenki ezt a dolgot, úgy a hogy akarja, hanem egye meg úgy, amint van. Sánta Józská se nem lopott, se nem csalt, de hazudni már annyit hazudott, hogy ha nem is fér föl csalással-lopással, még is megerdemelte, hogy letörjön a feje. Azért mégse büntettem meg.

Mindannak daczára, hogy a párbér jóval lejjebb szállított s így a plebánosi fizetés alaposan megnyírbáltatott, daczára annak, hogy a megválasztott bizottság volt a nép akaratának letéteményese s valóban a nép érdekében járt is el, daczára annak, hogy úgy az elnöklő ftdő Csajka esperes, mint az érdekelt ftdő plebános meggyőzőleg s a jóakarotnak messze-menő engedményével terjesztette elő az ügy miben állását s ajánlotta az egység elfogadását: az utóbbi gyűlés, illetve a nép mindezt ellenszenvvel fogadta; úgy tűnt fel a nép magaviselete, mintha a múlt évi gyűlés nem is az ő beleegyezésével tartatott volna meg, mintha a választott bizottság csupán a pap érdekeire lett volna tekintettel. Így történt aztán, hogy a nép félreismerve és magyarázva saját bizottsága intézkedéseit — a régen óhajtott egységet tudomásul sem vette, annak tárgyalásába, esetleg módosításába bele sem bocsájtkozott, hanem a helyett a törvényes rendet megkerülve egy újabb rendszert olvastatott fel megbízottja által, mely rendszer a plebánosnak 12000 korona (6000 frt.) évi fizetést ígér. Ezen összeg fedezetéül tekintvén a 3 fokozatu (vagyontalan, zsellér és vagyonos osztály szerint arányosan kivetendő) párbér járandóságot, a papi földek hasznát és a stólaris jövedelmeket. Így tehát a plebánia összes bevételeit a nép által választandó hivatalnokok kezelnék, akik havonta, vagy évnegyedenként szolgáltatnák ki a plebános és a segédzemélyzet fizetését, ugyszintén ebből a hitközségi pénztárból fedeztetnének a dologkiadások is.

Koránt sem akarjuk elvitatni, hogy a népnek sok esetben nem szokott igaza lenni; azt sem állítjuk s nem állítottuk, hogy a nagy többség közös óhaját tartalmazó rendszer némely pontjai nem életre valók, s nem figyelemre méltók. Sőt azt merjük hangoztatni, hogyha a múlt évi népgyűlésen terjesztették volna elő fenti terveiket, annak több része a bizottság által megállá-

Még azért se, amikor elmondta, hogy a hegytetőn zsákba szedte a csillagokat. De egyszer még az Uristen dolgába is avatkozott, olyant mondott, amit nyugodtan hallgatni nem volt szabad.

Az egész keresztelő népség feszült érdeklődéssel hallgatta a bíró szavát és kíváncsian lesték, hová fog kijukadni. Most egyszerre száz hang is hallatszott:

Ugyan mit hazudozott az Istentagadó?

Mivel merete magát az Uristen dolgába ártani?

„Hogy az Isten sujtó keze nem ütötte meg rögvest!”

És számtalan más afféle megjegyzést lehetett hallani. Poczok uram méltóságtelesen folytatá:

„Hallják tehát atyámfiak, mit merészelt a gézengúz mondani! Uram boesá! Tallián országban soha sincsen tél, havat és jeget, meg a téli gúnyát nem is ösmerik. A gyümölcs érik telenyáron, amért hogy tél nincsen is. Sok hazugságot nyugodtan elnyeltem, de e már több volt a hazugságnál, e már Istenkáromlás; mert amit az Isten nagy bölcsen berendezett, abba Sánta Józskának hazugságaival bele ne kontárkodjék! A deres azután visszaadta az Urnak a szentségtelenítő Istentagadót! Már ezután nem fog hazudni Sánta Józskának, nem a, meddig én leszek a bíró.

A vendégnép helybenhagyó felkiáltásokkal kíséerte a bíró beszédét és jóízűen kaczagott a pörüljárt obsitos esetén.

Igy törött bele a füllentő Józskának bicskájába éppen akkor, a mikor a hazugságot szokatlan távolságban tartva magától, valót mondott.

Sánta Józskától megfenyítése óta élte végéig soha senki egy henczegő vagy hazug szavát nem hallotta.

Lám a régi jó időben mire nem volt jó a deres!

Tihanyi Ferencz.

pittott egységben érvényre jutott volna. Ugy de akkor tisztán csakis a terménybeli párbérnek pénzzé való átváltoztatásáról és lehetőleg annak méltányos és igazságos leszállításáról volt szó. Ennek keretén belül működhetett a bizottság, ennek alapján szervezkedhetett s állíthatta össze az egységi okmány paragrafusait, — annyi-vel is inkább, mivel másra egyébre sem az egyházi sem a világi törvény engedeltyét nem bírta s még kevésbé volt volna lehetséges az, hogy a nép legújabb párbér rendszere az utóbbi népgyűlésen — az egyházi és világi felsőbb hatóságok tudta és engedélye nélkül — azonnal ott a helyszínen létjogosultságot nyert volna.

Egyébként ezen rendszer, illetve párbér megváltási módozat a tévedésektől sem ment. Ugyanis egyik pontja azt tartalmazza, hogy az ugynevezett papiföld és a stólaris jövedelem alkotó részét képezze a 12000 koronába felajánlott plebánosi fizetésnek. E kívánságnak különösen első része nem teljesülhet, mert tudnunk kell azt, hogy a papiföldek patronatusi adományok éppen olyanok, mint a templom, parochia; azok felett a hitközség nem rendelkezhet, így hát a földek hasznát sem a papi, sem más fizetésbe a hitközség önkényüleg be nem számíthatja; az, a hitközség keletkezése óta a plebánosnak különleges jövedelmét képezte.

A stóla megváltása, a párbér megváltással össze nem tévesztendő. Ez külön eljárás alá tartozik s a legnagyobb szorgalmazás mellett sem vehető bizonyosra a siker, mert az egyházmegyei főhatóság az ilyen megnyírbálásokba, azaz a papi fizetések ilyetténi leszállításába nagy ritkán, vagy egyáltalán nem egyezik bele, és pedig azért, mert az ilyen eljárás nem haladást, hanem hátra menést, hanyatlást jelentene. Mivel pedig a hitközség népessége folyton-folyvást gyarapodik, terhesebbé válik a bokros teendő elvégzése, a mi a munka erők szaporítását vonja maga után, világos és természetes folyamánya a dolognak, hogy a javadalmazást fokozatosan nem leszállítani, hanem emelni kellene. Ezt követeli a jövőben működő papokról való gondoskodás is. — Több és nagyobb munka, méltányosabb díjazást érdemel: ennek igazságát bármelyik napszámos polgártársunk is beismeri.

Ami pedig a javasolt párbér rendszernek működésbe hozatalát, kezelését illeti, az a megjegyzésünk, hogy t. i. ha a hitközség stólaris jövedelmeket is bírhatná, jóval több költségbe kerülne a bizottság által felajánlott párbér módozat ügykezelésénél. — Állandó hivatalnokokra volna szükség, akik egy rendesen felszerelt hivatalos helységben eszközölnék a bevételezéseket és a kifizetéseket. Szükséges volna egy pénztárnok (1200 korona fizetéssel), egy jegyző, aki egyuttal a könyvelést is végezné (1000 korona fizetéssel) s egy párbérszedő (800 korona fizetéssel). — Ennyit a hitközség nem áldozhat!

Mi lett volna a leghelyesebb, a régen huzódó párbérügy megoldására? — Az, hogy a népgyűlés a bizottság által előterjesztett egységbe, a mindenkire egyformán kötelező 4 korona helyett beleillesztette volna az általa javasolt 3 fizetési fokozatot s ezen módosítás után elfogadta volna a párbér megváltást, ha nem is véglegesen, legalább próbaképpen ideiglenesen 3 évre, mely idő

alatt kiderült volna annak hasznossága, avagy czélszerűtlensége. — Ez eljárással egy lépést tett volna előre.

Ugy de a népgyűlés nem hallgatott meg senkit, nem fogadott el semmit, nem volt hajlandó módosítani semmit, így hát nem csuda, ha maradt minden a régieben.

Nagyon sajnálatos s végtelenül szomorú tünete az emberek belső világának az, hogy a hígadt megfontolás és komoly egyezkedés helyett, a személyeskedéssel párosult indulat, erőszakoskodás (rossz tanácsadó) vergődött uralomra, amely elhervasztotta a jószándékot, nemes akaratot, keresztényi békés megoldását annak az ügynek, amelyet maga a népgyűlés helyezett egy év előtt bizottsága kezébe s várva-várta, mikor pirkad immár a megkönnyebbülés rózsás hajnala.

Ime, a hajnal hasadását reménytelen borus éjszaka váltotta fel!

Jóakaró.

Közgyűlés.

29 város atya jelent meg a f. hó 18-án tartott közgyűlésen, daczára a kitűzött fontos tárgynak. Bíró mint elnök megnyitja a gyűlést, jkv. hitelesítésére Lukács Gyula és Csupkay Ferenczet kéri föl.

Máthé József a múlt ülés jegyzőkönyveiről referál.

Majd előterjeszti, hogy a járási főszolgabíró — leirata szerint — a két segédjegyző választásánál nem fog elnökölni, minthogy az egész eljárás törvény és szabályrendelet ellenes, és ellenkezik az előjáróság eljárása a föllebbvalók iránti köteles tisztelettel is. Nehogy azonban a hivatalos ügymenet hátrányt szenvedjen, nem tesz kifogást az ellen, ha a közgyűlés a segédjegyzői állást, a szabályrendelet hatósági jóváhagyás leérkezéig ideiglenesen betölti.

Máthé főjegyző ily irányban tesz javaslatot. Nt. Szánthó Elek azt javasolja, hogy a két állás töltesék be ideiglenesen, a miből az az előny is származik, hogy az alatt az idő alatt, míg az alkalmazottak véglegesítettnek, alkalom nyílik szakképzettségük és magaviseletükről meggyőződést szerezhetni.

Temesközö Gerzson pártolja nt. Szánthó Elek indítványát.

Antos Béla felvilágosítást kér, hogy mi adott okot arra, hogy az állások betöltésénél oly mérvű szabálytalanság és a fellebbezők iránti tiszteletlenség követtetett el, mely miatt dorgatóriumot kellett kapnia az előjáróságnak, ő is úgy tudja, hogy a főszolgabíró csak a helyi lapból értesült a mai közgyűlésről, melyen elnökölnie kellene.

Máthé főjegyző kéri, hogy e tekintetben mentse fel a közgyűlés őt bővebb felvilágosítás nyújtása alól, inkább magára valalja az odiumot.

A közgyűlés derültséggel vette tudomásul azt a furcsa előterjesztést, és felhatalmazza az előjáróságot, hogy a főjegyző mellett üresedésben lévő illetve az egy új állást ideiglenesen töltsé be.

Második tárgy az új városház építésére felveendő költsön megszavazása.

Máthé főjegyző előadja, hogy miután a városház épület tervei az államépítészeti hivattól vissza nem érkeztek, nem tudhatjuk tehát, hogy mennyi költségre s így mennyi költsönre van szükségünk, indítványozza, hogy ez a tárgy a napirendről levétessek.

A közgyűlés ily értelemben határozott.

Nagy vita indult meg a város faiskola kertjének áthelyezése tárgyában s mindjárt az elnöki előterjesztés után egyhangúlag nyilatkozott meg a közgyűlés, hogy a faiskola kert áthelyezését felette szükségesnek tartja, és pedig a jegyzői földből kíván e czélra 3—4 holdat kihalítani.

Többen szólaltak föl e tárgynál, voltak akik a kert hasznavehetetlenségét a kertésznek, voltak kik a talaj alkalmatlan voltának tulajdonítják, egyben azonban mindannyian egyetértettek, hogy a kert áthelyezése sürgős.

Kubicsek János szerint az a talaj soha sem volt alkalmas faiskolai czélokra s szerencsétlen gondolatnak tartotta azt ott létesíteni.

Dr. Halmi Adolf a faiskolakert fontosságát fejtegeti közgazdasági szempontokból, nt. Szánthó Elek a fák faji beosztásának megbízhatósága ellen panaszkodik.

Többen aztán a kertész szakavatatlanságának tulajdonítják, hogy a fák kifognak a kertből, a fiatal csemeték nem nőnek, a felnőttek el-sárgulnak.

A bíró a kert gazos volta miatt tesz panaszt a kertész ellen, valamint a miatt, hogy a fák nem nyestetnek rendesen.

Meglehetősen nagy lárma közepett állott föl Pap Péter jegyző s felolvasta Aranyi Sándor járási kert felügyelő memorendumát a mostani faiskola kert áthelyezése s a jelen hibák felsorolása tárgyában, valamint az arra vezetett fészolgabirói rendeletet s végül a selyem tenyésztési felügyelő hiány ivét, melyben szintén fel vannak sorolva azok a hiányok, melyeknek nagy részben az előjárás az oka.

Temeskőzy Gerzson hosszabban fejtegeti az általános elégedetlenség okait s védelmébe veszi a kertészt, mert lehetetlennek tartja, hogy 300 frtból egy család meg is éljen és 4000 négy-szög öl területű infámis rossz, 30 év óta kihasznált sipákos talaju kertet rendben, tisztán tartson, azon kellő meunyiségű és kifogástalan nemes fákat neveljen.

Védelmezi a kertészt az ellen a vád ellen, hogy nem a fák gondozása a fő foglalkozása, hanem a konyha kertészet s a rózsafa nevelés. Tagadja, hogy másból jövedelme lenne, mint a törzs fizetése, hisz nyilván való, hogy ott gyümölcs évek óta nem terem, már pedig a vén fákat a kertész el nem ronthatja s hogy nem teremnek, az nem a kertész hibája. Konyha kertészetet szerződése értelmében köteles üzni, de abból — gyérpiacunk miatt nagy jövedelme nincs. Szóló nem Balla Gyula kertészt veszi védelembe, bár akiének szakavatottságát Pokorny főkertész is elismeri, — hanem védelmébe veszi bármelyiket, a kik előtte voltak, vagy utánna jönnek, mert azokért a hibákért, melyek miatt örökös a panasz, a kertészt felelőssé tenni nem lehet.

Ha a kertész nem felel meg a kötelességének, el kell bocsátani, de azt alapos vizsgálat tárgyává kell tenni, ok nélkül, csupán egyesek ellenszenvén alapuló kifogások alapján egy családot tönkre tenni nem lehet.

Minthogy sem a járási, sem a selyem-tenyésztési felügyelő ellene kifogást nem emelnek, szóló okot erre fennforogni nem lát

Indítványozza, hogy küldjön elbocsátására a közgyűlés egy három tagú bizottságot, melynek sürgős feladata lenne a felügyelő jelentése s a hiány ivben foglaltak, valamint a kert állapotának s a kertész működésének alapos tanulmányozása, megvizsgálása s tapasztalataikról a legközelebbi közgyűlésen jelentés tétel.

Nagyobb moraj keletkezett e beszédre, melyből helyeslések és ellenvélemények kifejezései voltak kivehetők.

Antos Béla fölöslegesnek tartja a bizottságot, mert hisz minden tekintetben a felügyelő jelentése elég felvilágosítást nyújt.

Minthogy az új kert létesítése ezen bajoknak egy csapással véget vet, irjuk az eddigi hibákat és hiányokat a mult számlájára s bizassék meg az előjárás egy új tervezet kidolgozásával, mindenesetre a közgyűlés mondja ki már most, hogy a kertet a jegyzői földre helyezi át.

Máthé főjegyző az úgy nevezett régi ref. temetőt tartaná czélszerűnek újkert létesítésére.

Ezt a gyűlés nem fogadja el, hanem kimondja, hogy a jegyzői földből hasit ki megfelelő nagyságú területet s megbizsa a tanácsot a tervezet kidolgozásával s annak előterjesztésével.

Temeskőzy újból kéri a bizottság kiküldését, de biz a fölött — bár azt sokan helyeselték — napirendre tértek, a mi helytelen dolog, mert a fölött dönteni kellett volna, hogy elfogadja a közgyűlés vagy nem, — mert a közügyekben egyesek jó igyekezetének nullifikálása egyértelmű a térről való letolással, az érdeklődés elfojtásával.

Az ev. ref. egyház az iránt adott be kérvényt, hogy a város, a városház fundusából a Csillag féle ház mentén mintegy 7 öl széles területet engedjen át templom építés czéljára, mely az egyház által megvenni szándékolt Csillag féle fundushoz csatoltnék s az egésznek a helyén építették föl az ev. ref. templom.

Máthé előadása szerint a városház fundusa 900 □-öl, a kért terület nagysága 200 □-öl, s így még maradna a városnak 700 □-öl terület a főépületekkel.

Érdemleges határozat nem hozható, indítványozza hogy elvileg mondja ki a közgyűlés, hogy a ref. egyház részére, templom építés czéljára a kért területet méltányos árban átengedi az esetre, ha az új városház elkészült.

Lukács Gyula pártolja az indítványt, egyben indítványozza, hogy egy bizottság küldessék ki, a melynek feladata lesz az átengedés módozatainak megállapítása s e tárgyban javaslat tétel.

Pintér Gyula minimális árban ajánlja a terület átengedését.

A közgyűlés egyhangúlag elhatározza, hogy elvileg a kérvénynek helyet ad, erre nézve végleges határozat hozatalra jövő hó 19 én d. u. 2 órára közgyűlés hivatik össze.

A bizottságba beválasztottak: Palásty Pál bíró ft. Lévy Mihály, Lukács Gyula, Hay Mór és Pintér Gyula.

Végül nt. Szánthó Elekek ev. ref. lelkész az egyház nevében köszönetét fejezte ki a közgyűlés kegyeletes hajlandóságáért s az ezzel keltett jól eső érzések között a gyűlés szét oszlott.

MI UJSÁG?

— **Tanács gyűlés.** F. hó 15-én tartott tanácsgyűlés tárgya volt a városház javítására beadott kömives munkára vonatkozó ajánlatok elbírálása, beadott 4 ajánlat, és pedig: Füredi Mihály 202. k. Varga József 160. k. Molnár József 95. k. Szokolai László 82. k. A munkálat, mint legolcsóbban válaikozónak, egyhangúlag Szokolai Lászlónak adatott át.

— **Előkelő papvendég.** Dr. Némédi Gyula, a nagyváradi róm. kath. theologia és kir. jogakadémia tanára, nagyemlékü koszorus költőnk Abonyi Lajos (Márton Ferencz) közeli rokona a napokban látogatásképpen városunkban időzött, mely alkalommal ft. Lévy Mihály esperes-plebanost is felkereste. kinek szívélyes vendéglátásában részesült. A tudós és előkelő pap, ebéd alatt vonzó modorban igen érdekes részleteket beszélt el mult évi külföldi utazásaiból.

— **Értesítés.** Mult számunkban közzétett felhívásunkra e hét folyamán a létesítendő polgári iskola I. osztályára épen 50. (ötven) növendék jelentetett be és pedig csak azok részéről, a kik lapunkból nyertek ezen felhívásról tudomást. Bejelentetett 24. leány és 26. fiú. Itt említjük föl, hogy tegnap érkezett az előjárásához Tóth József kir. tanfelügyelő levele, melyben felhívja az előjáráságot, hogy aug. 6 ára hívja össze a képv. testületet, a mely majd arra nézve nyilatkozzon, hogy mily módon s mivel fog a község a polgári iskola létesítéséhez járulni. Hát úgy látjuk, hogy a tanfelügyelő hosszú terminust tűzött ki, amennyiben akkorra már közelebb leszünk a czélhoz, sem minthogy a kezdet kezdetét tárgyaljuk. Egyéb iránt kedden-szerdán elfog dólni. A tanfelügyelő szerkesztőnkhez is küldött tegnap levelet, a melyben örömeinek ad kifejezést szerkesztőnk akeziója fölött, s értesíti hogy ha a népgyűlésre szóló meghívót idejében megkapta volna arra okvetlen eljött volna. Egyéb iránt mindent elkövet, hogy az iskola még ez évben megnyitassék. Isten áldja meg érte.

— **Helyre igazítás.** Mult számunkban — helytelen információ alapján — tévesen közöltük, hogy Habonyék a Zöldfában verekedtek; nem ott, de másutt, hogy hol, azt kipuhatolnunk nem sikerült.

— **Népgyűlés.** A róm. kath. hitközség f. hó 14-én a központi iskola udvarán, parbérme-gváltása ügyében látogatott népgyűlést tartott, melynek eredményéről lapunk 2-ik czikkében számolunk be.

— **Pénzhamisítók Czegléden.** Czegléden rántották le a leplet néhány olyan emberről, akik a pénzgyártás eléggé hasznos, de annál veszedelmesebb mesterségét üzték. A közelmúltban egy kisujszállási polgár azzal a kérelemmel állított Dr. Aranyi Lajos czeglédi rendőrfőkapitányhoz, hogy segítsen neki felkutatni a czeglédi pénzverdét, melynek ő is hatszáz koronával egyik részvényese. A rendőrfőkapitány előtt váltig erősítette, hogy jussa van neki egy egész pénzgyártó géphez. A további kihallgatás folyamán a kisujszállási atyafi elmondta, hogy a czegléd pénzverde szövetkezet igazgatóját Vargának, a titkárt pedig Csehnek hívják. A rendőrfőkapitány, látva, hogy egy pénzhamisító bandáról van szó, azonnal vizsgálatot indított s ennek során Varga Ferencz korcsmárosnál csakhamar felfedezték az ötkoronások gyártására berendezett pénzverdét. A pénzhamisítók feje Hartyáni Mihály, aki, hogy a

modellirozás mesterségét megtanulja, egy vasöntődébe állott be munkásnak. A szövetkezet különben nem is annyira a pénzhamisításra fektette a főszűlyt, mint inkább arra, hogy ügyesen kieszelt csalással lépre vigye a hiszékeny embereket. Az illetőknek ugyanis megmutatták a hamis pénzgyártó gépet, öntötték előtte egy öt koronást, mely azonban nagyon primitív hamisítvány volt, de ügyesen egy valódi ötkoronással cserélték ki s ezt mutatták meg az áldozatnak, mint hamisítványt. Azután rábeszéltek a bámuló embert, hogy vegye meg a gépet, mely potom 600—800 koronába kerül. Így csapták be a kisujszállási embert és bizonyára még többeket is.

— **A vakokért.** A vakok számára, az anyakönyvi hivatalban elhelyezve levő gyűjtő persely, mult hó végén Palásty Pál bíró és Gulyás Mihály tanácsnok előtt az anyakönyvvezető által felbontatván, az abban talált 3 kor. 60 fillér a vakokat gyámolító orsz. együletnek felküldetett. Ez alkalommal közöljük az egyület körlevelét: Mélyen tisztelt Anyakönyvvezető urak! Amidőn a mult évről elszámolunk, kötelességünknek tartjuk az önök buzgólkodásáért hálánkat kifejezésre juttatni. Mivel tehetnők azt jobban, mint azzal hogy rámutatunk ama körülményre, hogy legfőbb jövedelmünk a perselyekből van, vagyis az azokban fillérenként gyűlt összeg teszi nekünk lehetővé azt, hogy a koldulásra utalt vakot felvehetjük, képez-tethetjük és megmentve őt a koldusbottól, visszadhathatjuk a társadalomnak mint a haza derék iparosát. Ez nemcsak humánus, de hazafias feladat is és eme nemes cselekedet véghez vitelét nagy-résben önöknek köszönhetjük, mert önök tulle-foglaltságuk közepette sem feledkeztek meg nemes szívük sugallatát követni es kerui — az adakozás-ban jó példával előljárva — az önök előtt megjelenő feleket, hogy adakozzanak abba a perselybe, amelynek eredményéből az ország koldusainak számát kevesbitik és a hazának kenyerüket megkeresni tudó iparosokat képeznek. Fogadják ezért vak gyámoltjaink nevében hálás köszönetünket és engedjék remélnünk, hogy kérelmünket meghallgatva, a jövőben is apostolai lesznek azon ügyek, mely nemcsak emberbaráti, de hazafiai szempontokból is megérdemli a támogatást. Erre nagyon kérve és a mult évi buzgólkodásért ismételtelen köszönetet mondva, vagyunk a legnagyobb tisztelettel — az egyület elnöksége. Az anyakönyv-vezető a nemes szívű közönségnek szives figyelmébe ajánlja a perselyt.

— **Új árak a dohánybevéltésnél.** A pénzügyminiszter már megállapította az új dohányszűlyozást, ami azért vált szükségessé, mert a termelők az eddigi osztályozással és árakkal nem voltak megelégedve. A kérdést úgy oldották meg, hogy az eddigi 70 koronás I. osztályú és az 52 koronás I. osztályú között egy 60 koronás I. osztályú ár lesz. Vagyis ezentúl a 60 koronás ár lesz az I. a) osztály és az 52 koronás az I. b) osztály. Az I. a) osztályba a sérületlen, egyenletes színű, élénk égésű, jó szivarburok és bel minőségével bíró anyalevelek tartoznak. A I. b) osztályba a sérületlen, tetszetős színű, jó pipadohánynak való anyalevelek. Az I. a) osztályút 60 kor., az I. a) osztályút 52 koronával váltják be.

— **A föld adó reviziója.** A pénzügy minister az adó reviziójának keresztűlviteléhez szükséges adatok beszerzése végett több megbizottat küldött az ország egyes vidékein uralkodó viszonyok helyszini tanulmányozására Ezen megbizottak munkáikat már megkezdeték.

— **A régi aratási ünnep fölelevenítése.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter egy igen szép dologban tette meg az első kezdeményező lépést. A régi szép, patriarchális szokást eleveníti föl, amelynek azelőtt a magyar gazdák hódoltak aratás idejében s a mely abból állt, hogy aratás után megható aratási ünnepet rendeztek. Az idők forgásában ez a szép ünnep elmaradt s csak némely vidékeken tartották meg. Ez ünnep fölelevenítésének érdekében a földmívelésügyi miniszter valamennyi gazdasági egyesület elnökéhez a következő leiratot intézte: „A gazdasági munkásokkal való társadalmi foglalkozás ügyében az 1899. évi július 6-án kelt leiratomban volt szerencsém a t. czimed figyelmét felhívni arra, hogy a munkaadó és munkás közötti jó viszony istápolásának egyebek között alkalmas módja lehetne a régi aratási ünnepek felelevenítése is. Örömmel láttam, hogy felhívásom nem volt hiába való, s megszorodott azon gazdák száma, a kik az elmúlt évben a becsületesen teljesített s jól bevégzett munka után vendégül látták munkásaikat s azokkal együtt örömmünnepet ültek a legjelentékenyebb mezőgazdasági munka szerencsés befeje-

zésekör. Megfigyeltem az arató ünnepek felelevenítésének hatását és a jó eredmény arra készlet, hogy a t. Czimet felkérjem, miszerint sziveskedjék gazdatársai körében odahatni, hogy ezután viszonnyaihoz mérten minden gazda rendezzen aratási ünnepet. Az aratási ünnep számbavehető költséget nem okoz s a régi szokást nem is azért hagyták el, mintha az költséges lett volna — hisz nem az elfogyasztott ételek és italok mennyisége a fontos — hanem azért, mert lassankint elmosódott az ünnepély czéljának tudata. Az együttes ünneplés helyett a munkásoknak készpénzben vagy természetben ráadásul a legtöbb gazda manapság is kiad annyit, a mennyibe az ünnepség kerülne. Az ilyen adomány rideg kiosztása azonban nem pótolja az érintkezésnek azt a közvetlenségét, mely a munkás megbecsültetésének a jele s nem pótolja azt a patriarchális sziveslátást, mely oly nagy hatással van a munkás kedélyvilágára s közelebb hozza a sziveket egymáshoz stb. A midőn az arató-ünnepek dolgát t. czimednek ismételtlen figyelmébe ajánlom s buzgó közreműködését különösen kikérem, egyben felkérem, legyen szives azon gazdatársainak a nevét, a kik ez évben arató-ünnepet tartottak, ez évi szeptember hó harminczadikáig velem közölni.

— **Bucusz a forinttól.** A szerény, polgári egyforintosra is rájár a rúd. Mint a pénzügyminiszter hirül adja, szeptemberre bevonják az ezüst egyforintosokat is, amelyekből a rideg statisztika szerint még mindig kilenczven millió darab van forgalomban. Hogy ez a rengeteg summa hol lappanghat oly észrevétlenül és oly sokak által nélkülözve, — arról persze már nem beszél a statisztika. A legtöbb ember tehát közömbösen bele fog nyugodni abba, hogy bevonják az egyforintosokat. De már a másik terv aligha fog ilyen simán megvalósulni. A másik terv szerint ugyanis a forintnak a fogalmát is ki akarják irtani a köztudatból. Nem elég, hogy forintunk nincsen, még csak ne is beszélhessünk róla? Ez igazán sok egyszerre.

— **A déli harangszó.** A minden délben felhangzó harangszónak felemlítésére érdemes törénelmi háttér van. Nevezetesen midőn 1456-ban a keresztény hadsereg Hunyady János és Kapisztrán János vezetése alatt az Al-Dunánál gyülekezett, hogy a II. Mohamed szultán fővezérlete alatt Belgrad ellen nyomuló török hadseregnek utját állja és a kereszténységet és hazánkat megvédelmezze, III. Calixtus pápa elrendelte, hogy az egész keresztény világon délben harangozzanak s e harangszóra a nép imára kulesolja össze a kezeit a keresztény fegyverek győzelméért. Az 1456-ik évi július 20-án vívott véres csatában a keresztény csapatok a török hadakat csakugyan tönkrevették. A győzelem hírére a pápa augusztus 6-án vette és meghagyta, hogy ez örömhír emlékére a déli harangszó örökké fenn-tartassék.

— **Egy hölgy emlékiratai.** ezimmel ritka érdekes könyv került a könyvpiaçzra Beck Vilma bárónő, ki az 1848/49-iki szabadságharcban mint titkos kém jelentékeny szerepet játszott s mint Kossuth Lajos és Görgey Arthur megbízottja, a legfontosabb küldetésekkel végezte, kiadta hazánk e legdicsebb és egyúttal legszomorubb korszakára vonatkozó emlékiratait. Bátran állíthatjuk, hogy rég látott napvilágot e műhöz fogható érdekes könyv. Az olvasó nem bír megválni az érdekesnél érdekesebb részletektől, melyek a nagy idők legintimebb részleteit tárgyalják. Sok olyan dolgot tudunk meg e könyvből, melyet eddig elferdítve olvastunk a valóságnak meg nem felelő leírásokban. Minden hazafi igaz gyönyörűséggel fogja olvasni e művet, mely Ferenczi B. miskolci könyvkiadónál rendelhető meg. — Ára 3 korona,

Hirdetmény.

Az abonyi ipartestület helyiségei és haszonvételei 3 évre bérbe adatnak.

A feltételek a testület hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Írásbeli zárt ajánlatok 1901. évi július 25-én déli 12 óráig aolirotnál beadhatók.

Abony, 1901. július 18.

Gaál Ferencz
alelnök

Pintér Testvérek utóda WUSZTL ALAJOS
fűszer, csemege, vas és konyha berendezési cikkek kereskedése
A B O N Y.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű fűszer- és csemege árukban.

Nagy választék különféle konyha berendezési cikkek és épületvasalásokban.

Vadászati cikkek, kerékpár és varrógép alkatrészek gyári árban.

Mezőgazdasági gépek és felszerelések.

Olajok és zsiradékok a legjobb minőségben.

Saját örlésű olaj festékek különféle színekben.

Naponta jégbe hűtött friss kőbányai sör.

Villányi és rizling borok palaczkokban.

Kényelmesen berendezett bodega helyiség a t. fogyasztó közönség részére.

Naponta este 10 óráig nyitva.

Olesó árak!

Pontos kiszolgálás!

SCHOTTOLA ERNŐ BUDAPEST

a ruggyanta- (gummi) gyártás magyarországi megalapítója.

Műszaki központi üzlet VI. Andrásy-ut 2. Fonciére palota.

Legjobb minőségben, gyári áron szállít:

összes mérleggyártmányok (külön kiadásu árjegyzék ingyen és bérmentve) a gőzeséplőgépekhez szükséges összes anyagokat és eszközöket, csapágyfém, kenőszelenczék, olajhoz és sűrű tovttezsirhoz, géphajtószijak, vízmentes mozdony és cséplőgép ponyvák azzal, repce- és kocsitakarók, asbest- és gummianyagok, szelepek, vízmutatók, feszmérők, dobsinek, kenőanyagok, zsiradékok, gabonaszákok „Elsősegély“-kötszerszekrények, mely kötszerszekrények a ministeri rendeletnek megfelelően minden ipartelepen, gyárüzemnél, malomban stb beszerzendők.

Árjegyzék és ismertetések ingyen és bérmentve.

21—

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépyárosok
által a legjutányosabb árak mellett ajánlitatnak:

Budapest
Váci-körút
63. sz.

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek
továbbá járgány-cséplőgép, löhère cséplők, tisztító-rosták, aratógépek, szénagyújtók, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szecsakavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őnc-malmok, egyetemes aszél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kirendezésre ingyen és bérmentve küldetnek

Lincolni törzsgyárunk a világ le nagvobb locomobil- és cséplőgép gyára